

РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Бринзей Б.С.

аспірант,

Прикарпатський національний університет

імені Василя Стефаника

ДЕТЕРМІНАНТИ ВПЛИВУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА НА ЕКОНОМІКУ РЕГІОНУ

Сільське господарство є однією із найбільш перспективних галузей економіки України. Ситуація, що склалася на сьогодні в аграрному секторі як країни в цілому, так і в окремих її регіонах вимагає зваженого аналізу, формування заходів щодо подолання спаду виробництва продукції, зміцнення фінансового стану сільськогосподарських товаровиробників, використання наявних резервів, переходу агропромислового виробництва на інноваційний тип розвитку. За даних умов роль держави в системі підтримки аграрного сектора є найбільш ваговою для формування ефективного організаційно-економічного механізму його функціонування [1, с. 56]. Поряд з цим у сучасних соціально-економічних умовах ефективність державного економічного регулювання АПК прямо обумовлена раціональним поєднанням заходів, прийнятих на центральному і регіональному рівнях, що вимагає розробки принципово нової методології державної регіональної аграрної політики.

При визначенні пріоритетів розвитку, цілей і завдань регіональної політики основна увага повинна приділятися не стільки вибору між принципами справедливості й ефективності, скільки пошуку оптимального їх співвідношення, а також розумному розподілу функцій між центром і регіонами. Економічною основою сучасної аграрної політики повинно бути не лише кількісне нарощування темпів виробництва сільськогосподарської продукції і прибутковості сільськогосподарських підприємств, а комплексне задоволення зростаючих потреб суб'єктів регіонів у якісних умовах життєдіяльності, безпеці для навколишнього середовища, соціальному розвитку.

Регіони як основні складові народногосподарського комплексу України утворюють його регіональну структуру, розвиток якої відповідає законодавчим актам адміністративно-територіального рівня, формам і методам управління. Вплив держави на регіональний розвиток АПК базується на використанні форм і методів, які повинні бути жорстко закріплені законом. Загальний принцип такого впливу виходить з того, що кожному регіону надаються права для самостійного вирішення проблем, що не торкаються загальнодержавних інтересів і не потребують фінансування з державного бюджету.

Враховуючи світовий досвід, а також специфіку регіональної аграрної політики в Україні, її основними методами на сучасному етапі повинні бути: нормативно-правове забезпечення, адміністрування, фінансово-економічне і

соціальне регулювання, які створять тимчасові сприятливі умови переважно для новостворених, стратегічно важливих для сільського господарства регіону підприємств, забезпечать їх реструктуризацію. Крім того, сучасна регіональна аграрна політика повинна враховувати структурні, соціальні та інституційні детермінанти, які забезпечать не лише зростання обсягів сільськогосподарського виробництва, але й комплексний економічний, екологічний та соціальний розвиток регіону.

На думку Іванько А.В. здійснення зваженої регіональної аграрної політики вимагає розробки комплексу критеріїв оцінки стану агропромислового виробництва на базі аналізу ситуації і тенденцій розвитку АПК регіону [2, с. 9]. До основних оціночних показників стану розвитку регіону слід віднести: обсяги виробництва основних видів сільськогосподарської продукції, рівень реальних доходів населення, якість життя, рівень зайнятості, ступінь соціальних гарантій і економічну захищеність сільського населення. У довгостроковому періоді основним оціночним показником розвитку регіону є створення стабільного і збалансованого механізму відновлення його ресурсного, соціального, економічного і екологічного потенціалу.

У зв'язку з цим запропоновано розглядати детермінанти впливу сільськогосподарського виробництва на економіку регіону у їх логічному взаємозв'язку та взаємообумовленості (рис. 1).

Слід зазначити, що кожен регіон України має свої специфічні властивості, котрі створюють конкурентні переваги в розвитку його господарства. До того ж, у сьогоденних умовах господарювання кожен регіон веде боротьбу та змагається на ринку за обмежені природні ресурси, дешеві кредитні ресурси, висококваліфіковані трудові ресурси, іноземні та вітчизняні інвестиції, інформаційні ресурси тощо. В таких умовах аналіз чинників формування конкурентних переваг стає все більш актуальним та вимагає розробки механізмів раціонального й ефективного використання наявних, набутих та зовнішніх конкурентних переваг кожного регіону з метою його збалансованого соціально-економічного розвитку і забезпечення на цій основі належного рівня життя людей.

Одним із пріоритетних напрямів підвищення економічної ефективності виробництва в сільськогосподарських підприємствах є удосконалення системи ціноутворення, ліквідація диспаритету цін на сільськогосподарську і промислову продукцію, яка споживається в сільському господарстві. Склалася ситуація уявного перевиробництва мінеральних добрив, отрутохімікатів, техніки лише тому, що вони недоступні для багатьох виробників-аграрників за ціною [3, с. 21].

Поняття економічної ефективності діяльності аграрних підприємств можна розглядати як багатогранне явище, яке передбачає існування системної рівноваги між економічними, технологічними, екологічними та соціальними складовими, взаємозв'язок між якими сприятиме високому технологічному рівню сільськогосподарського виробництва, соціальній захищеності селян та екологічній доцільності господарювання (рис. 1). Формування такого цілісного підходу щодо економічної ефективності дозволить досягнути паритету між позитивним економічним результатом з понесеними витратами у формі вартості капіталу, землі, робочої сили, а також з врахуванням екологічного фактору.

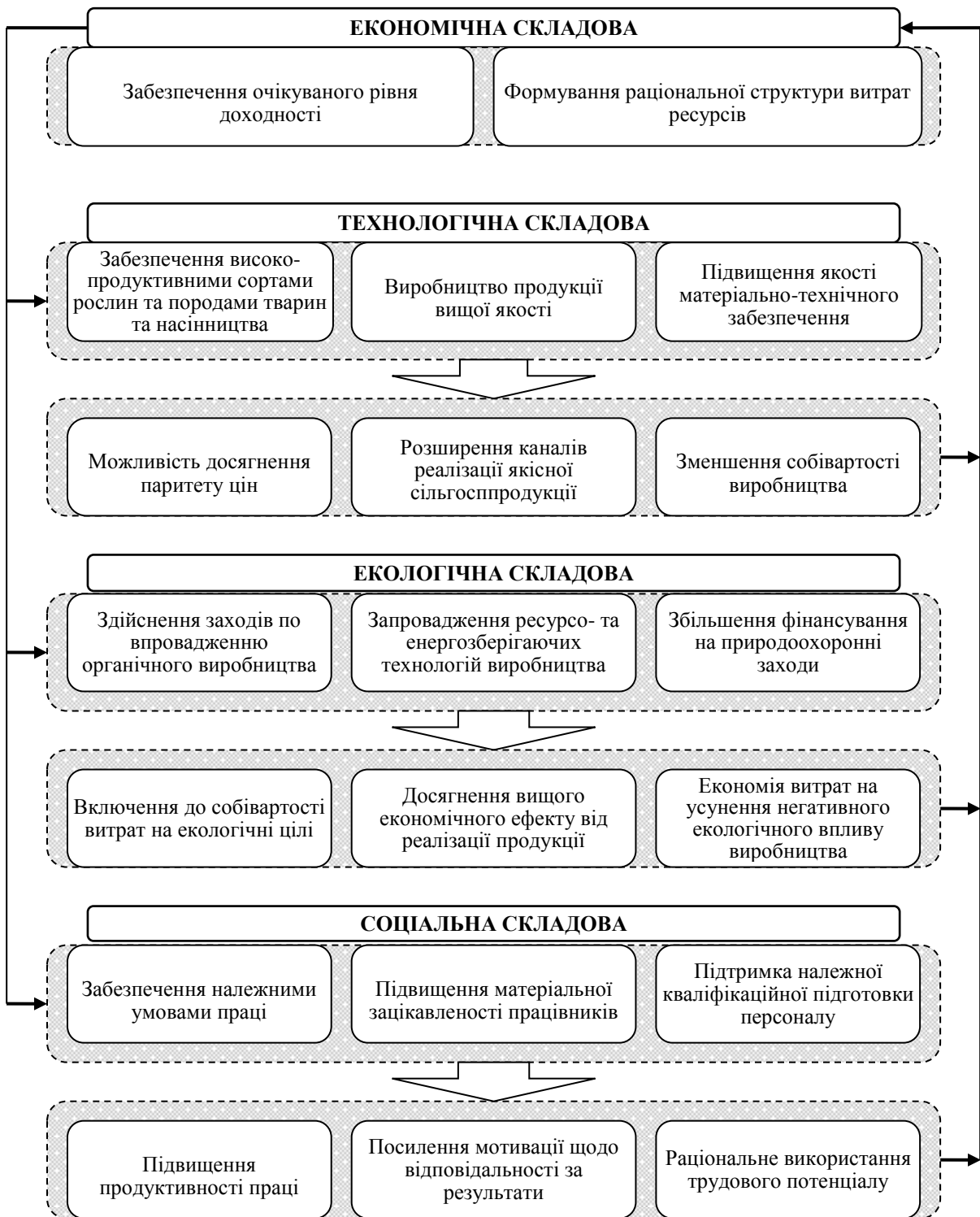

Рис. Взаємозв'язок між детермінантами впливу сільськогосподарського виробництва на економіку регіону
 Джерело: розроблено автором на основі [2-3]

Отже, ефективність державного економічного регулювання АПК прямо обумовлена раціональним поєднанням заходів, прийнятих на центральному і регіональному рівнях, що вимагає розробки принципово нової методології державної регіональної аграрної політики. З іншого боку підвищення економічної ефективності виробництва в сільськогосподарських підприємствах визначається пошуком оптимального співвідношення між

економічними, технологічними, екологічними та соціальними детермінантами впливу сільськогосподарського виробництва на економіку регіону.

Список використаних джерел:

1. Сіренко Н.М. Управління стратегією інноваційного розвитку аграрного сектора економіки України [Текст]: монографія / Н.М. Сіренко; Миколаїв. держ. аграр. ун-т. – Миколаїв: [Дизайн та поліграфія], 2010. – 415 с.
2. Іванько А.В. Регулювання сільськогосподарського виробництва регіону: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.07.02 – «Економіка сільського господарства і АПК» / А.В. Іванько; Національний аграрний університет Кабінету Міністрів України. – Київ, 2006. – 31 с.
3. Кріп Г.М. Підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва в регіоні: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.07.02 – «Економіка сільського господарства і АПК» / Г.М. Кріп; Львівський державний аграрний університет, м. Дубляни, 2006. – 34 с.

Кравченко А.В.

кандидат економічних наук, доцент,

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

ФРАНЧАЙЗИНГ ЯК ОДНА З ФОРМ ВЕДЕННЯ ТУРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ

Ефективний розвиток ринкової економіки супроводжується створенням конкурентного середовища у всіх галузях економіки, зокрема і в туризмі. Туристичний бізнес є галуззю з постійно зростаючим рівнем конкуренції. Не зважаючи на нестабільність ринкових відносин та кризові явища в економіці країни, за останні роки відкрилось чимало туристичних агенцій. Нові підприємства створюються, але через деякий час частина з них не витримує умов конкуренції, втрачає свою позицію на ринку, а згодом і зовсім виходить з нього.

Тому, в таких складних умовах економічної та фінансової нестабільності, браку власних та інвестиційних коштів, франчайзинг, як варіант організації бізнесу є найбільш перспективним для розвитку туристичної індустрії.

Франчайзинг – це така організація бізнесу, за якою компанія (франчайзер) передає певній людині чи компанії (франчайзі) право на продаж продукту і послуг цієї компанії. Франчайзі зобов'язується продавати цей продукт чи послуги за заздалегідь визначеними законами і правилами ведення бізнесу, що встановлює франчайзер. Щоб одержати такі права, франчайзі робить початковий внесок франчайзеру, а потім виплачує щомісячні внески [1; 2].

Франчайзинговий бізнес в Україні розвивається швидкими темпами і є одним з найперспективніших шляхів створення нових туристичних суб'єктів оскільки з'являються нові напрямки, освоюються нові галузі. Зазвичай франчайзинг відображений в сфері послуг: послуги зв'язку, громадське харчування, готельний бізнес, туризм, реклама.

Сьогодні туристичні компанії України, які співпрацюють з міжнародними брендами використовують декілька моделей співпраці: